

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 209/2012-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. mája 2012 predbežne prerokoval sťažnosť R. D., T., zastúpeného advokátkou JUDr. A. Ž., Advokátska kancelária, T., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Okresnej prokuratúry Trenčín sp. zn. 2 Pv 92/11 z 8. februára 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. D. o d m i e t a pre jej neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. februára 2012 doručená sťažnosť R. D., T. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Okresnej prokuratúry Trenčín (ďalej len „okresná prokuratúra“) sp. zn. 2 Pv 92/11 z 8. februára 2012.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trenčín (ďalej len „okresné riaditeľstvo PZ“) ČVS: ORP-16/OEK-TN-2011 z 22. decembra 2011 vznesené obvinenie

pre trestný čin úžery podľa § 235 ods. 1 a ods. 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

Sťažovateľ toto uznesenie v zákonnej lehote napadol sťažnosťou, pretože ho považoval za odporujúce platnej právnej úprave, zjavne neodôvodnené, neurčité a nepreskúmateľné. Uznesením okresnej prokuratúry sp. zn. 2 Pv 92/11 z 8. februára 2012 však bola sťažnosť zamietnutá.

Podľa názoru sťažovateľa sa okresná prokuratúra v uznesení nevysporiadala so skutočnosťami, ktoré namietal v podanej sťažnosti, pretože na ne reagovala iba „paušálnym zhrnutím, že sťažnosť nie je dôvodná a konštatovaním, že poškodení konali v tiesni, resp. v neskúsenosti a že sťažovateľovi muselo byť zrejmé, že žiadatelia o úver sú rizikovou skupinou, ktorej žiadna banková inštitúcia neposkytne úver“.

Sťažovateľ argumentuje, že takéto konštatovanie okresnej prokuratúry v označenom uznesení nemá žiadnu oporu vo vykonanom dokazovaní, a poukazuje na to, že okresná prokuratúra nekonkretizovala a nevyhodnotila dôkazy, ktoré boli obstarané v prípravnom konaní. Podľa vyjadrenia sťažovateľa je predmetné rozhodnutie založené iba na stručnom zhodnotení podstaty obsahu sťažnosti a obmedzuje sa len na citáciu niektorých ustanovení trestnoprocesného kódexu a na súhlas s napadnutým uznesením vyšetrovateľa okresného riaditeľstva PZ bez uvedenia konkrétnych okolností, ktoré okresnú prokuratúru viedli k danému záveru.

Sťažovateľ preto v závere sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom rozhodol o porušení jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením okresnej prokuratúry sp. zn. 2 Pv 92/11 z 8. februára 2012, toto uznesenie zrušil a vrátil okresnej prokuratúre vec na ďalšie konanie a priznal mu tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ svoje námietky týkajúce sa porušenia označeného základného práva odvodzuje z tvrdenia o nedostatočnom odôvodnení uznesenia okresnej prokuratúry, ktoré podľa názoru sťažovateľa neposkytlo náležitú odpoveď na relevantné argumenty, ktoré formuloval v uplatnenom opravnom prostriedku – sťažnosti podanej podľa ustanovení § 185 a nasledujúcich zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov.

Z princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie, resp. pre jej neprípustnosť (obdobne napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (m. m. I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných

práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, resp. iný právny prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (obdobne I. ÚS 36/96).

Reflektujúc na označený princíp subsidiarity kvalifikuje ustanovenie § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť ako neprípustnú, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 31 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre sa podnetom rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušenia zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

Sťažovateľovi teda poskytuje možnosť domáhať sa preskúmania postupu okresnej prokuratúry týkajúceho sa rozhodovania o sťažnosti podanej proti uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia prostredníctvom podnetu citované ustanovenie § 31 ods. 1 a nasledujúcich zákona o prokuratúre.

Sťažovateľ teda disponuje dostatočne účinným prostriedkom nápravy namietaného porušenia svojho základného práva (pozri obdobne III. ÚS 214/07). V prípade zistenia nezákonnosti v zmysle námietok sťažovateľa vo vzťahu k rozhodovaniu okresnej prokuratúry o opravnom prostriedku proti uzneseniu vyšetrovateľa o vznesení obvinenia má príslušný prokurátor pri vybavení podnetu oprávnenie záväzným pokynom nariadiť zjednanie nápravy, čím by sa poskytnutá ochrana základných práv sťažovateľa premietla aj do roviny obnovenia stavu pred ich porušením.

Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

Podľa § 34 ods. 2 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

Ak by teda sťažovateľ nebol spokojný s vybavením svojho prvotného podnetu zo strany príslušného prokurátora, má možnosť uplatniť svoje opodstatnené námietky formou opakovaného podnetu podľa ustanovení § 34 zákona o prokuratúre.

Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základného práva účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov, je jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Ústavný súd zotrváva v súlade so svojou doterajšou judikatúrou na tom, že sťažovateľ je pred podaním sťažnosti ústavnému súdu povinný vyčerpať všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je oprávnený podľa osobitných predpisov (napr. III. ÚS 152/03, II. ÚS 94/06).

Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa smerujúcu proti uzneseniu okresnej prokuratúry posúdil ako neprípustnú.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd v zmysle ustanovenia § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa odmietol, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. mája 2012